Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 110. | Нинѣ: гр. Н. 7 Св. От. Теодота | Завтра: рим. 6. по Вел. Фердин. | Недѣля 17 (29) мая 1892. | Всходъ сонця 4 г. 8 м.; заходъ 7 г. 28 м. Баром. 766 терм. + 20·0° + 15 0°. | Рôкъ II.

Наша суспôльна нужда.

VI.

Не будемо розводити ся широко надъ нашими молодшими институціями, бо мы хотѣли бы скорше перейти до далеко важнѣйшои для насъ справы, до выхованя и образованя нашои суспôльности. А всежь таки мусимо ще кôлька загальныхъ слôвъ сказати.

Загальною характеристикою нашихъ институцій єсть, що они, не скажемо, не хотять, але боять ся всякои критики, не люблять єѣ. Єсть то знову проява нашихъ невôдрадныхъ вôдносинъ суспôльныхъ, бо й критика у насъ, коли яка єсть, то не така, якъ у людей, предметова, спокôйна, безпристрастна, але накидаєсь заразъ або на личности, або, стаючи партійною, на цѣлу институцію. Критика у насъ, то по бôльшôй части робота руйнованя, а не будованя. Коли почуємо яку критику, то передовсѣмъ пытаємо вôдъ кого она выходить, а не що каже, а забезпечившись такъ, то або слухаємо єѣ, а думаємо свое и заразъ щось въ нѣй пôдозрѣваємо, або просто вôдкидаємо, бо видимо въ нѣй вже зъ горы ворожôсть. Але бо й свои своихъ не хотять критикувати, та й не люблять, абы ихъ критикувати. А длячого? Длятого, бо побоюємось, що противный таборъ выхôснує то заразъ для себе и по свому та буде шкодити институціи.

Зъ того выходить отже таке, що молодшѣ институціи въ великôй части старають ся все вести такъ, щобы о скôлько дасть ся не дати можности вôдозватись критицѣ, що знову зъ противнои стороны выкликує закиды нещирости, тайности и скрытости та выкликує роздоры межи людьми одныхъ засадъ и однои думки. Мимо того однакожь критика робить свое але вже въ иншій спосôбъ, ширить ся такожь нещиро и потайкомъ, люде шепчуть собѣ до уха, пôдозрѣвають, повтаряють всѣлякѣ сплетнѣ, а коли вôдтакъ тѣ сплетнѣ розôйдуть ся широко и дôйдуть, що такъ скажемо, до публичнои вѣдомости, выкликують непорозумѣня, сварку, розъяренє, а вкôнци и роздоры та змушують неразъ найчестнѣйшихъ людей, найревнѣйшихъ дѣятелѣвъ усуватись на бôкъ и придивлятись всему зъ заложеными руками. Вытревалѣйшій и вырозумѣлѣйшій чоловѣкъ чекає догôднѣйшои поры, коли буде мôгъ знову взяти ся до дѣла; менше вытревалый и палкій усуває ся таки на завсѣгды вôдъ спôльнои роботы въ институціяхъ и товариствахъ. Ото загальна хиба, яку стрѣчаємо въ нашихъ молодшихъ институціяхъ и товариствахъ. Перейдѣмъ теперь до окремыхъ.

Мы зазначили вже въ горѣ, що молодшѣ институціи замѣсть будувати дальше, мусѣли розпочинати будову на ново и длятого, що такъ скажемо, були силою обставинъ змушенѣ кинутись вôдразу на всякѣ поля. Для примѣру возьмѣмъ одно зъ найповажнѣйшихъ, не лишь нашихъ але и въ цѣлôмъ краю товариствъ, товариство „Просвѣта". Головною его цѣлею єсть лишь просвѣта народу, а всежь таки мусѣло оно сполучити въ собѣ бодай то, що хочь въ якôй такôй звязи стоить зъ просвѣтою. Попри саму просвѣту мусѣло оно взятись и за справы чисто економичнѣ, за пôдношенє народу до матеріяльного добробыту, за закладанє народного музея и збиранє старинностей, за закладанє бібліотеки; около него ґрупує ся дальше майже цѣле наше житє духове, література, штука, образованє и выхованє, бо оно пôддержує по части періодичнѣ письма, збирає фонды стипендійнѣ на цѣли літературнѣ и артистичнѣ, на выхованє и образованє. На одно товариство то таки трохи за богато роботы и треба дѣйстно великого пожертвованя людей, що управляють сею институцією, щобы дати всему раду и яко тако повести дѣло. Щожь дивного, що при такôмъ сполученю всѣлякои роботы не одно не выходить такъ якъ бы повинно? Чи при такôмъ станѣ рѣчей може дивувати, що н. пр. просвѣтна робота товариства обертає ся заєдно въ якъ найтѣснѣйшôмъ кружку, що не може выйти изъ того тѣсного кружка першихъ початкôвъ и поступити напередъ, та що не може найти собѣ певнои системы въ своѣй роботѣ?

Найхарактеристичнѣйше однакожь для нашихъ вôдносинъ суспôльныхъ то, що ажь „Просвѣта" мусѣла взяти ся за економичну роботу и що якъ разъ тѣ, що на першôмъ плянѣ клали економичну роботу, не видѣли иншого способу якъ лишь упхати єѣ товариству, котре и такъ було вже занятe на всѣлякихъ иншихъ поляхъ. Мы чуємо то добре,

---

3

Надзиратель морскои лѣхтарнѣ.

(Дальше.)

Коли хто, то я певно выбравъ собѣ море зъ власнои охоты. Коли бувало хлопцемъ стою цѣлыми годинами та дивлю ся на ту безконечну воду, то здавалось менѣ, якъ бы она мала чимсь звѣрити ся передо мною, якъ бы скрывала въ собѣ якусь принадну тайну, котрои вôдгадку треба шукати въ далекôй далечинѣ.

Мои родичѣ не хотѣли о тôй охотѣ нѣчого и чути, хотѣли, абы я высоко учивъ ся. Але я утѣкъ зъ латиньскои школы та ставъ на корабли за молодшого моряка и поѣхавъ до Англіѣ. Коли они побачили, що у мене нема охоты до нѣчого, лишь до моря, то мои старѣ и на то пристали, та й не довго ждали, щобы побачити, що лишь на похитливôй палубѣ для мене житє. Коли чоловѣкъ жиє и працює въ такôмъ станѣ, для котрого Богъ єго сотворивъ, то вôнъ бересь до дѣла въ такимъ жаромъ и зъ такою охотою, що каждый то видить. Вся єго здôбнôсть, весь розумъ, дозрѣвають въ нѣмъ несподѣвано скоро, бо ними гонить сила, що пресь изъ середины. Я выдержавъ испытъ на керманича знаменито; ѣздивъ за молодшого и за старшого керманича, а въ двацять и шестôмъ роцѣ вôддали вже були корабель пôдъ мôй провôдъ.

О небезпечности житя мореплавця знавъ я не богато бôльше, якъ то, що вычитавъ зъ книжокъ, або що наслухавъ ся вôдъ другихъ. Въ многихъ моихъ подорожахъ мавъ рѣдко коли иншу, якъ хиба лишь спокôйну погоду; здорова буря на широкôмъ мори, то була лишь нѣбы якъ приправа до щоденного щастя. Якъ бы я ставъ вамъ вычисляти всѣ мои щасливѣ подорожи одну за другою, то не було бы що и слухати; а всежь таки здалось бы ихъ вычислити, бо ажь тогды бы вы зрозумѣли, якъ то черезъ то, що чоловѣкови заєдно щастить ся, росте въ нѣмъ поволеньки то чувство, що то щастє єго собѣ выбрало, якъ оно розрастає ся въ нѣмъ якъ та ростина, ажь выповнить весь кругъ єго уявы та запустить въ єго внутрѣ такъ глубоке корѣнє, що зросте ся въ одну цѣлôсть зъ чувствомъ єго житя и истнованя. — Незначна подѣя мала то чувство ще яснѣйше менѣ уявити. Я привѣзъ бувъ якъ разъ щасливо до мого родинного мѣста въ Єтляндіи повенъ корабель бразильки, а передъ тымъ розôйшлась була поголоска, що весь мôй наборъ затопивъ ся. Тогды отже при першôй нагодѣ пôднѣсъ бувъ панъ-отець тоастъ въ мою честь и назвавъ мене героємъ моря. Бувъ то собѣ чоловѣчокъ товстенькій, блѣдый зъ окулярями на носѣ, що користавъ, бачите, зъ каждои нагоды, абы дати волю своѣй краснорѣчивости. Хочь и якъ мѣрна була єго бесѣда, а всежь таки зробила она на мене якесь дивне враженє; було, бачите, щось, що въ менѣ на ню вôдозвалось. Скоро я лишь вечеромъ мôгъ вже собѣ пôйти, выйшовъ я заразъ на горбикъ на пôвнôчь вôдъ мѣста та пересидѣвъ тамъ кôлька годинъ и въ одно дививъ ся лишь на море, що въ сподѣ пôдо мною мѣнило ся свѣтломъ и тѣнею — я дививъ ся, кажу вамъ, такъ, якъ колибъ за каждый мôй поглядъ щастє складало для мене по дукатови до щадницѣ. Тутъ, бувало, сидѣвъ я хлопцемъ та дививъ ся, якъ тамъ на мори рушалось и миготѣло. Менѣ здавало ся, що я ажь теперь зрозумѣвъ, що то тогды дѣялось на сѣмъ мѣсци въ моѣй головцѣ. Цѣле мое житє показалось менѣ теперь инакше. Доси уважавъ я себе за щасливця, котрому случайно якось все вело ся; теперь же здавалось менѣ, якъ бы межи мною а моремъ наставъ якійсь тайный союзъ. Менѣ такъ и насунулись на гадку венецкѣ дожѣ, про котрыхъ я читавъ, що они въ имени републики заручались дорогоцѣнною обручкою зъ моремъ якъ зъ нареченою, и менѣ здавалось що то и я дожа, зъ тою хиба рôзницею, що то не я засватавъ море, але оно въ своѣй щедротѣ и незмѣркованôй прихильности выбрало мене своимъ любимцемъ.

„Але слова панъ-отця зробили враженє не лишь на мене. Бувъ тамъ такожь старый корабельникъ зъ червоными очима, котрый живъ зъ своими капитанами у вѣчнôй сварцѣ

що нужда економічна чимъ разъ бôльше намъ допѣкає, чуємо потребу якось зъ неи ратувати ся, але у насъ таки нема вôдваги брати ся самымъ до того, самымъ собѣ помагати. Оно то певно не зле, що „Просвѣта“ взяла на себе й роботу економічну, але чи не лѣпше бы було, колибъ натомѣсть стануло було окреме товариство чисто економічне, скажѣмъ рôльничо-господарске? Кругъ єго дѣланя и свобода въ нѣмъ могли бы були стануги далеко ширшій, поступъ бувъ бы скоршій и бôльшій хосенъ. На той крокъ однакожь не могла здобути ся наша суспôльнôсть; видко, що и силъ може въ нѣй за мало а може, и то рѣчь певнѣйша, нездалôсть нашои суспôльности спиняє всяку ширшу и енерґічнѣйшу роботу.

Погляньможь теперь, якъ пôддержує наша суспôльнôсть ту найпершу нашу институцію просвѣтно-економічну. Правда, що въ послѣдныхъ часахъ проявивъ ся въ хосенъ „Просвѣты“ трошки бôльшій рухъ, якъ давными часами. Але що то все значить супротивъ тои масы народу, котра потребує просвѣты и проводу въ напрямѣ економічнôмъ? Читальнѣ „Просвѣты“ повинні бы повстати масами и въ найдальшихъ закуткахъ краю, а тымчасомъ видимо, що они лишь денеде пробивають ся, а въ тôмъ певно не такъ винувати темна маса народу, якъ бôльше байдужнôсть и, скажѣмъ отверто, лѣнивôсть нашои интеліґенціѣ, бо письменныхъ селянъ знайде ся у насъ нинѣ вже досыть, лишь треба имъ проводу. То само можна бы сказати и о матеріяльнôмъ пôддержуваню „Просвѣты“ и запомаганю єѣ зборôвъ и т. д. — словомъ де не поглянемо показуєсь намъ наша нездалôсть.

О другôмъ товариствѣ просвѣтнôмъ, о обществѣ им. Качковского, не хочемо говорити зъ тои простои причины, що хочь бы мы и якъ обєктивно та по щирости говорили, то готовъ бы заразъ хтось крикнути: Отъ видите! Украина, интриґа польска, фонетика, радикалізмъ, атеизмъ, ну, та и хто знає, що ще! — Нехай же кождый самъ слѣдить спокôйно и обєктивно та безсторонно за діяльностію сего товариства а мы переконані, що вôнъ тогды прийде до тыхъ самыхъ переконань, що и мы.

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ вела ся дебата надъ внесенємъ пос. Кайцля (Молодочеха) въ справѣ розширеня закона о забезпеченю робôтниковъ. Кайцль домагавъ ся установленя мінімальнои платнѣ для зарôбниковъ а вôдтакъ, щобы комісія для охороны робôтниковъ була зложена на ладъ французкои комісіѣ зъ представителѣвъ правительства и робôтниковъ. — Посолъ Беръ протививъ ся вызначуваню мінімальнои платнѣ, а пос. Ґесманъ промавлявъ за тымъ. Опôсля промавлявъ пос. Русъ и жалувавъ ся на то, що о справахъ суспôльныхъ говорить ся по шинкахъ, а зъ того нема нѣякои користи, такъ само якъ и зъ тыхъ бесѣдъ, що ведуть ся по сальонахъ. На то сказавъ єму пос. Пернерсторферъ, що часомъ и въ шинкахъ можуть бути розумні люде. — Пос. Люеґеръ полемѣзувавъ такожь на той таматъ зъ попередними бесѣдниками. Наконецъ передано внесенє Кайцля комісіи, котра до чотирохъ недѣль має здати зъ него справу.

Опôсля вела ся дебата надъ додаткомъ на дорожню для урядниковъ державныхъ. Въ дебатѣ забирали голосъ послы Промберъ и Ґесманъ та домагали ся ухваленя на ту цѣль одного міліона. Опôсля перервано засѣданє, а слѣдуюче назначено на нинѣ.

Переглядъ політичный.

Зачувати, що Рада державна збере ся по Зеленыхъ святахъ на дальшій нарады аж дня 14 червня.

Рада зелѣзнича вôдкинула вчера по довшôй дискусіи 29 голосами противъ 27 внесенє правительства що до пôдвысшеня тарифъ на зелѣзницяхъ.

Є. Вел. Цѣсарь принявъ вчера на приватнôй авдієнціи кн. Фердинанда болгарского.

До Берлина приѣхавъ своякъ царя вел. кн. Юрій, якъ кажуть, абы заповѣсти приѣздъ царя. — Въ многихъ ґуберніяхъ въ Россіи настала страшна посуха. — До Володимира на Волыни приѣхавъ оберпрокураторъ св. синода Побѣдоносцевъ на тамошні торжества.

Зачувати, що король италіяньскій вôдложивъ свôй приѣздъ до Берлина на пôзнѣйшій часы, а то зъ причины неясной ситуаціѣ въ краю.

Новинки.

Львôвъ дня 28 Мая.

— **Громадѣ Давидкôвцѣ**, въ повѣтѣ чорткôвскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь на докôнченє будовы школы 100 зр. запомоги.

— **Вôдзначеня.** Є. Вел. Цѣсарь надавъ повѣтовому судьѣ Мечиславови Райханови, при нагодѣ перенесеня єго на власне жаданє въ тымчасовый станъ спочинку, титулъ и характеръ радника краєвого суду зъ увôльненємъ вôдъ таксы. — Старшій хірурґъ, Іосифъ Александровичь, при 24-ôмъ полку пѣхоты одержавъ при нагодѣ перенесеня єго на власне жаданє въ сталый станъ спочинку золотый хрестъ заслуги.

— **Наданє стіпендіѣ.** Ц. к. Намѣстництво надало опорожнену стіпендію въ фондаціѣ громады мѣста Николаєва въ квотѣ 70 зр. рôчно почавши вôдъ 1891/2 року шкôльного, Олександрови Молотковскому, ученикови IV. клясы, народнои школы въ Николаєвѣ, сынови убогого мѣщанина николаѣвского.

— **Начальный Директоръ почтъ и телеґрафôвъ,** радникъ Двору п. Сеферовичь, перебуває теперь въ Коломыи.

— **Загальні зборы тов. „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** вôдбувались въ середу, однакъ до выбору нового выдѣлу зъ причинъ формальныхъ и пôзнои поры не прийшло, и тому будуть скликані надзвычайні загальні зборы, щобы покôнчити полагодженє справъ товариства.

— **Руско народный театръ** пôдъ дирекцією п. Ив. Биберовича переѣхавъ въ пятницю дня 27 с. м. въ Товмача до Бучача. Супротивъ розголошуваныхъ а шкôдливыхъ для руского театру вѣстей, бувъ змушеный директоръ п. Ив. Биберовичь оголосити въ Dziennik-у Pol. таке заявленє: „Задля вѣстей, голошеныхъ деякими ґазетами, мовбы рускій театръ, остаючій пôдъ моимъ зарядомъ, цѣлкомъ розбивъ ся въ наслѣдокъ уступленя кôлькохъ лѣпшихъ силъ, — я примушеный подати до публичнои вѣдомости, що сі вѣсти фальшиві и ширені въ злобныхъ намѣрахъ. Мѣсце п-ѣ Клѣшевской заняла панна Кравчукôвна, котрôй навѣть самъ maestro п. Высоцкій выдавъ якъ найлѣпше свѣдоцтво. Крôмъ п-ы Кравчукôвнои єсть ще друга спѣвачка п-на Фіцнерôвна. Мѣсце п. Ольшаньского занявъ п. Витошиньскій, довголѣтный артистъ сцены рускои, а мѣсце п. Кирницкого заступають по части ново анґажованый п. Бенза, по части п. Пôдвысоцкій. П. Клѣшевского заступає п. Левицкій, а п. Карпиньскій, спѣвакъ-тенористъ, навѣть не мавъ намѣру уступати. Тожь всѣ силы заступлені и зычливі приятелѣ можуть бути спокôйні про будучнôсть театру. Зъ поваженємъ Ив. Биберовичь“.

та суперечцѣ; слова ті зробили й на него враженє. На другій день передъ полуднемъ зайшовъ вôнъ до мене и зробивъ менѣ предложенє пôдъ дуже користними условіями, щобы я вôдставивъ наборъ пшеницѣ до Гуль, а зъ вôдтамъ выбравъ ся въ довшу дорогу въ стороны, де по моѣй думцѣ далось бы щось на корабель набрати. Такъ якъ дивлю ся на него, чую ще єго голосъ и виджу, якъ самъ на свои слова зумѣвъ ся. Бо треба вамъ знати, що той старый панокъ, то була ходяча недовѣрчивôсть. Та й въ мѣстѣ люде не мало здивувались, коли довѣдались о тôмъ предложеню. Всѣ говорили: Видко, зôйшовъ зъ розуму! не пожиє вже довго! А диво було те, що вôнъ наразъ ставъ зовсѣмъ иншихъ поглядôвъ на житє и завѣривъ якомусь чоловѣкови та що то довѣрє єго перемогло.

„Впрочôмъ єго довѣрє оправдалось якъ найсвѣтлѣйше; я роздобувъ найлѣпшій наборы и теперь, коли я, такъ сказати бы, робивъ на власну руку, щастє ще бôльше привязалось до мене. Все, що було доси, то було лишь початокъ; менѣ зачало ажь теперь щастє розцвитати ся. Чоловѣкови стане таки якось дивно, коли черезъ довшій часъ видить, що вôнъ нѣбы то має въ собѣ якусь електрику, що притягає до себе щастє, якъ ту кульку зъ базникового стрижѣня; вôнъ не такъ вѣрить собѣ самому, якъ бôльше дивує ся. Але то чувство ставало чимъ разъ сильнѣйше; коли я самъ на себе споглянувъ, то менѣ таки здавало ся, що зъ мене будуть вже искры летѣти!

„Мôй корабельникъ вѣривъ въ мене якъ въ Бога. Вôдступивъ менѣ, хочь правда, маленькій удѣлъ въ корабли а впрочôмъ давъ менѣ право робити, що схочу. Ба, вôнъ ставъ такій сердечный, що ажь запросивъ мене одного разу на вечеръ до себе до віллѣ поза мѣстомъ. То була нечувана честь; своихъ капитанôвъ приймавъ бувало въ малôй закопченôй конторѣ и тамъ зъ ними умавлявъ ся, они не могли навѣть представити собѣ того чоловѣка инакше, якъ лишь що вôнъ сидить на стôльци покрытôмъ цератою та въ зовсѣмъ вже вытертôмъ сурдутѣ и въ замащенôй шапочцѣ на головѣ.

„Впрочôмъ не можу сказати, щобы вôнъ яко господарь супротивъ гостя представивъ ся инакше; але при сѣй нагодѣ побачивъ я єго сестрѣнку. Була то молоденька, здорова дѣвчина, що вела за него господарство; сварлива вдача вуйка не брала ся єѣ веселои и спокôйнои уроды. Она показувала менѣ зовсѣмъ радо городъ а вôдтакъ завела мене до своеи великои клѣтки зъ кôнчастымъ хиньскимъ дашкомъ, що стояла посередъ муравы и показала, котрі пташки любить найбôльше. Наконецъ настала мала перерва; я дивувавъ ся въ души, що она такъ безъ великого заходу може бути вдоволена и весела. Она перша перервала мовчанку. Почала говорити о моихъ подорожахъ; я добачивъ при тôмъ, що она чогось зъ великою увагою дивила ся на мене. Наразъ вôдозвала ся: „Зъ васъ мусить бути добрый чоловѣкъ;“ — „Зъ вôдкижь у васъ така думка?“ — „Ну, бо той, хто у всѣмъ має щастє, то чей мусить бути добрый я въ то такъ вѣрю, що нѣхто бы мене не переконавъ инакше!“ Зъ єѣ синыхъ очей якъ у тои голубки видко було такій щирый подивъ; такъ була о тôмъ переконана, що сказала, що анѣ на хвильку не завстыдалась своєи щирости. Менѣ здавалось тогды, що всѣ ті канарки та чижики стали наразъ щебетати якъ соловейки; на мене найшло щось, якъ якась тріюмфуюча радôсть, а середъ тои розкошѣ показалось менѣ моє дальше щастє въ новôмъ, можу сказати, чистѣйшôмъ и благороднѣйшôмъ свѣтлѣ. Невинні уста дѣвочѣ такъ менѣ єго прояснили, що то ажь пôднесло мене въ моихъ власныхъ очахъ; въ менѣ була не лишь та електричнôсть, до котрои прискакували искры щастя; моє щастє то було выразомъ чогось честного, чогось здôбного въ моѣй уродѣ — то була просто таки заслуга. Коли я споглянувъ въ тыхъ двоє солоденькихъ, щирыхъ оченять, то такъ й заразъ почувъ я не що иншого, якъ лишь що тутъ жде мене укрыте, зовсѣмъ не сподѣване щастє. То чувство, видко, проявило ся було менѣ й на лици, бо дѣвча наразъ спаленѣло якъ грань и не знало, що робити. (Д. б)

— **Нотаремъ въ Балигородѣ** именованый Омелянъ Лисовскій. Дня 16 мая зложивъ новоименованый нотарь службову присягу и розпочавъ своє урядоване.

— **Охотнича сторожа огнева.** Въ Тучапахъ коло Ярослава зорґанізувала ся заходами п. Е. Мицевского сѣльска огнева сторожа охотнича, въ котрои складъ входять самѝ селяне названого села.

— **Змѣна властителѣвъ.** Маєтности Бортковъ, въ повѣтѣ золочôвскôмъ, набувъ ґр. Стан. Вишневскій за 350.000 зр. а маєтности Зубôвъ-Мосты, пôдъ Камѣнкою Струмиловою, набувъ п. Ив. Пайґертъ за 160.000 зр.

— **Нещаслива пригода въ костелѣ.** Дня 23 с. м. въ Перемышли, въ костелѣ Бенедиктинокъ запалила ся вôдъ свѣчки одѣжь на дѣвчинѣ, котра асистувала пôдчасъ богослуженя, школярцѣ Шлапацкôй, и въ однôй хвили бухнула поломѣнемъ та такъ єѣ попекла, що лѣкарѣ сумнѣвають ся о єѣ житю.

— **Смерть въ огни.** Въ селѣ Рѣки, повѣту надвôрнянского згорѣла сими днями селяньска загорода, а въ огни згинувъ и самъ господарь дому, Михайло Стыла и єго 8-лѣтный сынокъ, котрыхъ огонь заскочивъ пôдчасъ сну.

— **Огнѣ.** Въ Золотôмъ Потоцѣ, повѣту бучацкого, повставъ дня 24 с. м. огонь въ дворѣ и въ пôвъ годины обнявъ всѣ будынки господарски. Въ кôлька мінуть по выбуху огню прибула мѣсцева сторожа огнева зъ енерґічнымъ своимъ начальникомъ Константиномъ Рудницкимъ, нотаремъ, и помимо браку всякихъ приладôвъ до гашеня, неутомимôй праци охотниковъ завдяки, удало ся злькалізувати огонь и выратувати двôръ та офіцины. На мѣсце огню прибула майже вся интеліґенція мѣсцева и жандармерія, та ратувала якъ могла, лишь зъ жидôвъ нѣхто не показавъ ся.

— **Якъ циганка лѣчила селянина.** Въ селѣ Верхобужи прийшла циганка до однои селяньскои хаты, де бувъ недужій господарь дому. Зъ города закликали господиню, а циганка сказала ѣй, що вылѣчить недужого господаря. Казала отже подати собѣ червону миску, поставила на столѣ, наляла воды и казала кинути до воды въ миску всѣ грошѣ, якѝ лишь є въ хатѣ. Господиня кинула двѣ шѣстки. „То мало — каже циганка — якъ не кинете бôльше, то чоловѣкъ не подужає“. Господиня зо страху, щобы чоловѣкови не погôршало, кинула ще одного срѣбного. „Дайте всѣ, якѝ маєте — каже циганка — буде лѣпша мôць и сила; видите, якъ вода вже почервонѣла“ Господарѣ повѣрили, що вода червона, та дали ще послѣдну пятку, яку мали. Въ мисцѣ було отже 6 зр. 20 кр. Циганка почала заговорювати воду, а друга циганка тымчасомъ витумавила вôдъ господинѣ ґарнець крупъ, ґарнець муки, бохонець хлѣба и тихцемъ вийшла зъ хаты. Циганка при водѣ побачивши, що тамта вже добре зъ собою набрала, скôнчила заговорюванє та каже до хорого, забираючи грошѣ: „Вже теперь хутко подужаєте. Щобы вы однакъ заразъ зъ лôжка встали, то мушу ще васъ вôдговорити, треба отже, щобъ вы скинули зъ себе сорочку, бо инакше не поможе“. Знявши зъ него сорочку, каже: „Зачекайте, пôду закличу мою сестру, бо она умѣє лѣпше вôдмовляти!“ Пôшла за сестрою, тай пропала зъ грѣшми и зъ сорочкою! Отжежь циганьска курація коштувала нашого господаря 6 зр. 20 кр., ґарнець крупъ, ґарнець муки, бохонець хлѣба и сорочку, а здоровля не дала.

— **Живцемъ погребаный.** Въ Бушковичкахъ, коло Перемышля ловивъ передъ кôлькома днями Войтѣхъ Клюсъ рыбу въ Санѣ. Наразъ оббрвавъ ся пôдмуленый берѣгъ рѣки и засыпавъ рыбака своимъ тягаромъ. Вояки 2 баталіону инжинеріѣ, що стоять залогою въ тôмъ селѣ, повѣдомленѝ о выпадку, прибули сейчасъ на мѣсце, однакъ помимо довгои и мозольнои працѣ задля великои скôлькости насыпанои землѣ не могли нещасливого вôдкопати.

— **Величезну банду розбôйникôвъ** прихоплено сими днями на Угорщинѣ, складаючу ся зъ 32 циганôвъ, 16 хлопцѣвъ и 70 вправленыхъ злодѣѣвъ, а крôмъ того волочило ся зъ ними майже 100 жѣнокъ, переважно циганокъ. Всѣхъ ихъ осаджено у вязници въ Мурасомбатъ. По першôмъ переслуханю злочинцѣ признали ся до 4-хъ убійствъ, 11 вломань и множества крадежей, поповненыхъ будь на Угорщинѣ будь въ Хорватіи. Увязненѝ выдали такожь множество спôльникôвъ, котрѝ утекли до Хорватіѣ.

— **Смерть въ наркозѣ.** Въ Оломуцу стала ся сими днями така пригода: До одного зъ тамошныхъ лѣкарѣвъ прийшла панѣ Борре рвати зубъ, а щобы не чула болю, просила лѣкаря, щобы вôнъ єѣ занаркотизувавъ. До наркотизованя при рваню зубôвъ уживано доси такъ званого „веселого ґазу“, але докторъ не уживъ сего ґазу лишь такъ званого „пенталю“, котрый вже вôдъ 1857 р. єсть звѣстный въ хеміи пôдъ назвою амілєну. Докторъ занаркотизувавъ паню Борре и вырвавъ ѣй зубъ, але она вже бôльше не пробудилась, заснула на вѣки. Докторъ каже, що вôнъ єѣ остерѣгавъ передъ наркотизованємъ и представлявъ можливѝ наслѣдки, але она уперла ся и конче того хотѣла. Єсть то вже другій выпадокъ смерти вôдъ пенталю при рваню зубôвъ; першій ставъ ся бувъ торôкъ у Вѣдни. Пенталь почали уживати доперва вôдъ року до наркотизованя при рваню зубôвъ; єго припоручавъ проф. Гіллєръ яко средство зовсѣмъ нешкôдливе, тымчасомъ два выпадки смерти до року вôдъ него доказують, що вôнъ таки небезпечный.

— **Смерть вôдъ грому.** Передъ кôлькома днями машерувавъ у Франціи вôддѣлъ артілєріѣ, зложеный зъ 19 людей, коли наразъ почавъ падати дощъ и стало греміти. Вояки пустились бѣгцемъ. Въ тôмъ нагло роздавъ ся сильный гукъ грому, а цѣлый вôддѣлъ приголомшеный упавъ на землю. По кôлькохъ хвиляхъ три першѝ ряды пôднесли ся, але чотирохъ воякôвъ остало на земли безъ памяти. Треба ихъ було вôдвезти до шпиталя, де по якôмсь часѣ трохъ вôдратовано, а четвертый, зъ осмалеными грудьми и головою, не вернувъ бôльше до житя.

Всячина.

— **Венусъ або зоря вечѣрна.** Цѣкаве а рѣдке зъявище можемо теперь що вечера видѣти на захôднôмъ небѣ. Заразъ по заходѣ сонця видко тамъ высоко понадъ овидомъ велику и ясну звѣзду, котра своимъ бѣлымъ свѣтломъ притемняє всѣ иншѝ звѣзды, а вôдъ котрои мало що не паде тѣнь, якъ вôдъ мѣсяця. Єсть то планета Венусъ або такъ звана вечѣрна и ранна зоря. Она сходить теперь такъ вчасно, що ще сонце свѣтить на небѣ, коли она вже показує ся; добре око може доглянути єѣ ще передъ заходомъ сонця, розумѣє ся, коли воздухъ єсть чистый и небо не закрыте хмарами. То именно єсть разъ то цѣкаве зъявище, котре теперь можемо оглядати, а котре лишь рѣдко буває. Колибъ мы такъ жили кôлька сотъ лѣтъ тому назадъ, то певно люде изъ сего зовсѣмъ природного зъявища высновували бы всѣлякѝ злѝ и добрѝ наслѣдки; говорили бы, що то знакъ, що рôкъ буде такій а такій, або що въ сѣмъ роцѣ стане ся то а то, буде н. пр. голодъ, пошесть, вôйна и т. ин., бо середъ бѣлого дня показуєсь звѣзда на небѣ. Мы теперь не привязуємо до сего зъявища нѣякого такого значѣня, бо знаємо, що такъ мусить бути, бо то таке правило въ природѣ. Таке саме зъявище було видко въ 1799 р. Историки розказують, що коли того року ґенералъ Бонапарте, пôзнѣйше францускій цѣсарь Наполеонъ I., ишовъ зъ своєю дружиною въ Парижи до люксембургскои палаты, побачивъ що всѣ люде чогось дивили ся на небо, а на него нѣхто не звертавъ уваги. Бонапарте спытавъ тогды кôлькохъ мѣщанъ, що се має значити, а єму сказали, що люде въ бѣлый день побачили звѣзду на небѣ, котру въ своѣй забобонности назвали звѣздою побѣдителя Италіѣ (котрымъ якъ разъ бувъ ґен. Бонапарте). Була то венусъ або зоря вечѣрна.

Щожь то за така звѣзда и чи она ще чимъ бôльше така цѣкава, чи лишь тымъ, що иногдѣ за дня свѣтить? Венусъ єсть така сама планета и майже такъ само велика и тяжка та густа якъ наша земля; она купає ся и грѣє ся такъ само якъ и наша земля въ свѣтлѣ сонця. Промѣръ єѣ має 12.729 кільометрôвъ а нашои землѣ 12·742, єсть отже лишь 13 кільометрôвъ меншій — рôзниця не велика. Венусъ належить до такъ званыхъ середныхъ планетъ т. є. тыхъ котрѝ кружать доокола сонця, а мы зъ землѣ видимо разъ бôльшу, разъ меншу єѣ часть освѣтлену; она показуєсь намъ такъ само якъ мѣсяць, разъ въ повни, то зновъ якъ маленькій пôвмѣсячокъ и т. д. Зовсѣмъ подôбно представляєсь и наша земля. Коли н. пр. на Марсѣ, котрый вже належить до планетъ, що кружать поза дорогою землѣ, суть якѝсь люде, то они видять нашу землю такъ само, якъ звѣзду, а для нихъ єсть наша земля такъ само вечѣрною и ранною зорею, якъ для насъ Венусъ. Зô всѣхъ планетъ пôдходить Венусъ найблизше до нашои землѣ бо ажь на 5 міліонôвъ миль.

Пытанє теперь, якъ тамъ може выглядати на тôй вечѣрнôй зорѣ и чи тамъ можуть бути люде? Зъ деякихъ зъявищь можна бы догадувати ся, що Венусъ єсть далеко подôбнѣйша до нашои землѣ, якъ Марсъ и що на нѣй могли бы скорше бути такѝ люде, якъ мы на земли. Воздухъ на нѣй що до свого хемічного складу, єсть дуже подôбный до нашого, але сягає высше и єсть майже два разы такъ густый, якъ нашь. Теплота могла бы тамъ бути далеко бôльша якъ у насъ въ теплыхъ краяхъ, але якъ бы тому не стававъ на перешкодѣ воздухъ. Знаємо однакожь добре, що воздухъ на вечѣрнôй зорѣ єсть переповненый парою; то видимо вже зъ того, що свѣтло єѣ буває иногдѣ дуже бѣле, а то походить зъ вôдси, що промѣня сонця черезъ густу мраку на нѣй не дôстають ся ажь до середины, але вôдбивають ся вôдъ єѣ воздуха и пары. А складъ воздуха єсть дуже важна рѣчь для подôбныхъ жиючихъ тварей, якъ мы люде на земли. Колибъ воздухъ тамъ бувъ рѣдкій и сухій, то звѣзда не була бы въ силѣ задержати тепла. Колижь видимо, що тамъ и воздухъ єсть густый и єсть повенъ пары, то зъ того можемо вносити, що тамъ єсть не лишь тепло, але що и та пара такъ роздѣлює ту теплоту, що она може бути для якихъ жиючихъ тварей досыть догôдною, бо въ противнôмъ случаю, значить ся, колибъ пары не було, то разъ була бы велика спека, а вôдтакъ и теплота не могла бы довго удержатись, черезъ що наставала бы велика студѣнь. Розумѣє ся, що не можемо сказати на певно, що на вечѣрнôй зорѣ суть люде и то якъ разъ такѝ самѝ, якъ мы; але коли тамъ суть подôбнѝ вôдносины якъ и на нашôй земли, то для чогожь бы не можна собѣ подумати, що и тамъ могли бы бути такѝ люде, котрѝ були бы такъ само сотворенѝ до тамошныхъ вôдносинъ якъ мы до нашихъ?

Венусъ потребує, абы оббѣчи доокола сонця, 224 нашихъ днѣвъ, значить ся, тамошный рôкъ єсть меншій якъ нашь. Давнѣйше бувъ поглядъ, що Венусъ крутись ся ще и сама доокола себе и що потребує на то часу 23 годинъ, 21 мінутъ и 22 секундъ. День на вечѣрнôй зорѣ бувъ бы отже коротшій якъ нашь. Новѣйшѝ однакожь дослѣды италіяньского ученого Скіяпареллього и Француза Перротена показали, що Венусъ звертає заєдно лишь одну половину свою до сонця, значить ся отже, що она не обертаєсь, якъ наша земля, доокола себе. Зъ того выходило бы, що на однôй єѣ сторонѣ бувъ бы вѣчный день, отже свѣтло, теплота, житє, а зъ другои стороны вѣчна нôчь, отже темнота, студѣнь и смерть. Були бы то отже дуже дивнѝ условія до житя, условія, якихъ мы не въ силѣ навѣть собѣ уявити.

Наконець треба тутъ ще згадати, що Венусъ стає въ певныхъ порахъ мѣжь сонцемъ а землею и тогды маємо маленьке затьмѣнє, дуже важне для обчисленя вôддаленя землѣ вôдъ сонця. Тогды стають два астрономы на двохъ далекихъ вôдъ себе мѣсцяхъ на земли и дивлять ся, якъ маленькій, темный кружочокъ вечѣрнои зорѣ пересуваєсь по яснôмъ кружку сонця, а зъ того обчисляють вôдтакъ вôддаленє землѣ. Такъ переходила Венусъ черезъ сонце въ рокахъ 1761, 1769, 1874 и 1882, а найблизшій єѣ перехôдъ буде знову 8 червня въ 2004 роцѣ, значить ся за 9 лѣтъ и 6 червня въ 2012 роцѣ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 28 мая. До комісіѣ для управильненя валюты выбранѝ мѣжь иншими пос. Телишевскій, Яворскій, Козловскій, Пініньскій, Рутовскій, Раппапортъ, Вайґель, Щепановскій, Краиньскій и Д. Абрагамовичь.

Лісбона 28 мая. Міністеръ фінансôвъ заграничныхъ и роботъ подали ся до дімісіѣ.

Римъ 28 мая. Кабінетъ Джолиттіого подавъ ся до дімісіѣ въ наслѣдокъ оногдашного голосованя. Джолитті зажадавъ вôдъ палаты, щобы ухвалила провізоричный буджетъ на шѣсть мѣсяцѣвъ. — Президентъ палаты послôвъ Біянкері подавъ ся до дімісіѣ. Розойшлась чутка, що загальнѝ выборы будуть розписанѝ на 23 червня.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

всякѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадноѣ провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

4½% листы гіпотечнѣ.
5% листы гіпотечнѣ преміованѣ.
5% листы гіпотечнѣ безъ преміи.
4½% листы Тов. кредитового земс.
4½% листы Банку краевого.
4½% пожичку краеву галицку.

4% пожичку пропінацийну галицку.
5% „ „ буковиньску.
4½% пожичку угорскоѣ желѣзноѣ дороги державноѣ.
4½% пожичку пропінацийну угорску.

4% угорскѣ Облигаціи индемнизацийнѣ,

котрѣ то папери контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякѣ вылъосованѣ, а вже платнѣ мѣсецевѣ папери цѣннѣ, якъ також купоны за готôвку, безъ всѣлякоѣ провізіи, а противно замѣсцевѣ лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить. 2

Найчистѣйшій спірітусъ,

найлѣпшѣ

румы, горѣлки, розолісы, лікеры и пр.

въ Цѣс. кор. привіліованôй

Рафінеріи спірітусу, фабрицѣ руму, лікерôвъ и оцту

Юліюша Міколяша

у Львовѣ. 72

На складахъ будôвельного матеріялу

І. РЖЕНДОВСКОГО

у Львовѣ и Перемышли 60

есть:

Цементъ портлядскій, вапно гидравлічне и скальне, руры для каналôвъ и водопроводôвъ, всѣлякѣ выробы бетоновѣ, ґіпсъ мулярскій и навозовый, дахôвки, плыты изоляцийнѣ, пôдлоги штайнґутовѣ и цементовѣ, печи кафльовѣ гарнѣ зъ чистого шамотового выробу, якихъ доси ще нѣхто въ краю не спроваджувавъ, папа на дахи, цеглы огнетревалѣ, плыты пекарскѣ и, однымъ словомъ, всякѣ матеріялы потрѣбнѣ для будôвель.

Рефлекторы до освѣчуваня темныхъ просторонеѣ.

Дра Фридриха Ленґіля

БЕРЕЗОВЫЙ БАЛЬЗАМЪ

Самъ вже сокъ, природный, вытѣкаючій зъ березы наверченоѣ, уходивъ вôдъ запамятныхъ часôвъ за найлѣпше средство на красу; але хемічно по припису вынаходця перероблений на бальсамъ, набирае вже майже чудесного дѣланя.

Якъ зъ вечера помастити нимъ лице або яке инче мѣсце на шкôрѣ, то вже на рано вôддѣлюе ся вôдъ шкôры майже незамѣтна лусочка, а шкôра сама стае свѣтло бѣлою и делікатною.

Сей Бальсамъ выгладжуе морщины на лици и воспôвку и надае ему краску молодости; шкôрѣ надае вôнъ бѣлôсть, делікатнôсть и снѣжôсть, въ найкоротшôмъ часѣ усороняе веснѣвки, родимѣ плямы, червонôсть носа, вугры и всяку таку нечистоту шкôры.

Цѣна одного збанка вразъ зъ приписомъ ужитку зр. 1·50.

Дра Ленґіля **Бензове Мыло,**

найлагôднѣйше и для шкôры найзноснѣйше, кавалокъ по 60 кр.

МІНЦЕРА Карпатски косы зъ маркою **„КОСАРЬ“**

зъ англійскоѣ срѣбристоѣ стали. (Silver-Steel.)

Сими косами надзвычайно *легко косити. Они подвôйно загартованѣ, рѣжуть остро, остають ся довго острыми, легкѣ до кошеня и такѣ гибки*, якъ найлучша, на весь свѣтъ славна дамасценска сталь. Они перетинають желѣзну бляху, не выщербуючи ся и лишь дуже мало зѣдають ся. Одно клепане выстарчуе на кôлька днѣвъ. А выостривши разъ таку косу, косити можна нею *100 до 120 крокôвъ* и найгустѣйшого збôжа и найтвердшоѣ гôрскоѣ травы, чимъ ощадить ся не лишь робочій часъ, но и плата за кошене, и то о *чотири, пять або шѣсть разъ* въ порôвнаню зъ вычайными косами, якѣ продають ся торговцями.

Кождому, кто купить у насъ косы, заручаемъ, що кожда коса буде зовсѣмъ така, якъ тутъ описано.

Нашѣ косы суть такѣ зашироки, якѣ потрѣбнѣ въ нашôмъ краю и такѣ задовгѣ, якихъ хто потребуе, и то по такоѣ цѣнѣ.

Довгота цѣлоѣ косы	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	114	стм.
Цѣна 1 косы	1.—	1.05	1 10	1.20	1.30	1.40	1.50	1.60	1.70	1.85	2.—	2.20	зр.
На 5 клґр иде	*14*	*13*	*11*	*10*	*9*	*8*	*7*	*7*	*6*	*5*	*5*	*5*	косъ

Оденъ карпатскій брусокъ до остреня косъ ⅓ клґр. ваги, коштуе 15 кр.

Косы высылають ся тотчасъ по замовленю *почтою*, но лишь за *готовѣ грошѣ* або за *послѣплату. Почтовый перевôзъ* коштуе 30 кр. за пакунки до 5 кільоґрам. *При замовленю найменше 10 косъ половину платы за перевôзъ мы беремо на себе.*

При замовленю косъ для кôлькохъ господарѣвъ мы на кожду косу прилѣплюемо цедулку зъ именемъ того, кому коса принадлежить.

Особливо треба стерегти ся шахраѣвъ!!! бо лишь тѣ косы суть *правдивѣ* карпатскѣ косы, на котрыхъ 1) прилѣплена *зелена* цедулька зъ законною маркою **„Косарь“** (по англійски **„Mower“**), и то зовсѣмъ така, якъ напечатано на сѣмъ письмѣ наверху, — и на котрыхъ *на листвѣ косы выбита* наша фірма **„Münzer & Co.“** и 2) котрѣ купують ся *прямо, лишь у насъ*, бо у иншихъ торговцѣвъ сихъ косъ совсѣмъ нема.

Мінцеръ и Спôлка (давн. Л. Мінцеръ) въ м. Дрогобичи

(ВЪ ГАЛИЧИНѢ)

одинокій фабричный складъ косъ зъ маркою „Косарь“ для всеи Австро-Угорщины, Нѣмеччины, Россіѣ и для всего Всходу. 71

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСІКОНЪ

4 (найновѣйше) выданє

16 елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новѣ, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we. Wien, 1 Schottenring 8.

ПРИГОТОВЛЕНЄ

на

ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКÔВЪ

и до принятя въ

ц. и к. ВОЙСКОВѢ ШКОЛЫ

починае ся въ приватнôй войсковôй приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., уперѣдъ проф. въ ц. и к. Академіи вôдъ жені и корпусѣ вôдъ мінъ и пр.

Проґрамы даромъ.

Чоколяда десерова.

Найбôльша фабрика на свѣтѣ — денна продажь 50.000 к°

Пôдробльоване забезпечено.

Подостаткомъ по всѣхъ лѣпшихъ склепахъ товарôвъ кольоніяльныхъ, по дроґеріяхъ и склепахъ зъ лавôтками, также по цукорняхъ.

Поручае ся **ТОРГОВЛЮ ВИНЪ** Людвика Стадтміллера

у Львовѣ. 30

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.